

POLSKA AKADEMIA NAUK
Instytut Badań Systemowych

**BADANIA OPERACYJNE I SYSTEMOWE:
ŚRODOWISKO NATURALNE,
PRZESTRZEŃ, OPTYMALIZACJA**

**Olgierd Hryniewicz,
Andrzej Straszak,
Jan Studziński
red.**

**BADANIA OPERACYJNE
I SYSTEMOWE:
ŚRODOWISKO NATURALNE, PRZE-
STRZEŃ, OPTIMALIZACJA**

INSTYTUT BADAŃ SYSTEMOWYCH • POLSKA AKADEMIA NAUK

Seria: BADANIA SYSTEMOWE
tom 63

Redaktor naukowy:

Prof. dr hab. inż. Jakub Gutenbaum

Warszawa 2008

Olgierd Hryniewicz, Andrzej Straszak, Jan Studziński

**BADANIA OPERACYJNE I SYSTEMOWE:
ŚRODOWISKO NATURALNE, PRZESTRZEŃ,
OPTIMALIZACJA**

Publikacja była opiniowana do druku przez zespół recenzentów, którego skład podano w treści tomu

Opinie, wyrażone przez autorów w pracach, zawartych w niniejszym tomie, nie są oficjalnymi opiniami Instytutu Badań Systemowych PAN, ani Polskiego Towarzystwa Badań Operacyjnych i Systemowych.

Copyright © by Instytut Badań Systemowych PAN & Polskie Towarzystwo Badań Operacyjnych i Systemowych
Warszawa 2008

ISBN 83-894-7519-7
EAN 9788389475190

Redakcja i opracowanie techniczne: Jan W. Owskiński, Aneta M. Pielak, Anna Gostyńska

**Lista recenzentów
artykułów, wchodzących w skład tomów serii „Badania Systemowe”
związanych z konferencją BOS 2008**

Dr Paweł Bartoszczuk
Dr inż. Lucyna Bogdan
Dr hab. inż. Zbigniew Buchalski
Mgr inż. Hanna Bury
Prof. dr hab. Marian Chudy
Dr Jan Gadomski
Mgr Grażyna Grabowska
Mgr inż. Andrzej Jakubowski
Dr hab. inż. Ignacy Kaliszewski
Dr Andrzej Kałużko
Dr hab. Leszek Klukowski
Dr hab. inż. Wiesław Krajewski
Dr inż. Lech Kruś
Dr hab. inż. Marek Libura
Dr Barbara Mażbic-Kulma
Dr inż. Edward Michalewski
Dr inż. Jan W. Owiński
Dr inż. Grażyna Petriczek
Dr inż. Henryk Potrzebowski
Dr Maciej Romaniuk
Prof. dr hab. Piotr Sienkiewicz
Dr hab. Henryk Spustek
Prof. dr hab. Andrzej Straszak
Dr hab. inż. Jan Studziński
Prof. dr hab. Tomasz Szapiro
Mgr Anna Szediw
Dr inż. Grażyna Szkatuła
Dr hab. inż. Tadeusz Witkowski
Dr Irena Woroniecka-Leciejewicz
Dr hab. Sławomir Zadrozny
Dr inż. Andrzej Ziółkowski

**Komitety Konferencji
Badania Operacyjne i Systemowe 2008
Rembertów, Akademia Obrony Narodowej**

Patronat honorowy

Bogdan Klich, Minister Obrony Narodowej
Maciej Nowicki, Minister Środowiska i Zasobów Naturalnych

Komitet Sterujący

Janusz Kacprzyk, Prezes Polskiego Towarzystwa Badań Operacyjnych i Systemowych
Olgierd Hryniewicz, Dyrektor Instytutu Badań Systemowych
Janusz Kręcikij, Komendant Akademii Obrony Narodowej

Komitet Programowy

Piotr Sienkiewicz, *Przewodniczący*
Jacek Mercik, *Wiceprzewodniczący*

<i>Tomasz Ambroziak</i>	<i>Ryszard Budziński</i>	<i>Wojciech Cellary</i>
<i>Marian Chudy</i>	<i>Ludostaw Drelichowski</i>	<i>Jerzy Hołubiec</i>
<i>Olgierd Hryniewicz</i>	<i>Adam A. Janiak</i>	<i>Jerzy Józefczyk</i>
<i>Ignacy Kaliszewski</i>	<i>Józef Korbicz</i>	<i>Maciej Krawczak</i>
<i>Piotr Kulczycki</i>	<i>Małgorzata Łatuszyńska</i>	<i>Marek J. Malarski</i>
<i>Barbara Mażbic-Kulma</i>	<i>Zbigniew Nahorski</i>	<i>Andrzej Najgebauer</i>
<i>Włodzimierz Ogryczak</i>	<i>Wojciech Olejniczak</i>	<i>Jan W. Owsiański</i>
<i>Andrzej Piegat</i>	<i>Krzysztof Santarek</i>	<i>Roman Słowiński</i>
<i>Honorata Sosnowska</i>	<i>Henryk Spustek</i>	<i>Jan Stachowicz</i>
<i>Andrzej Straszak</i>	<i>Tomasz Szapiro</i>	<i>Andrzej Szymonik</i>
<i>Ryszard Tadeusiewicz</i>	<i>Eugeniusz Toczyłowski</i>	<i>Tadeusz Trzaskalik</i>
<i>Jan Węglarz</i>	<i>Tadeusz Witkowski</i>	<i>Stanisław Zajas</i>
	<i>Bogdan Zdrowski</i>	

Komitet Organizacyjny

Jan W. Owsiański, Andrzej Kałużko, Mieczysław Pelc, Zbigniew Piątek

Sekretariat

Krystyna Warzywoda, Monika Majkut, Aneta M. Pielak, Krzysztof Sep,
Anna Stachowiak, Halina Świeboda, Tadeusz Winiarski

Redakcja wydawnictw

Janusz Kacprzyk, Piotr Sienkiewicz, Andrzej Najgebauer,
Olgierd Hryniewicz, Andrzej Straszak, Jan Studziński,
Jan W. Owsiański, Zbigniew Nahorski, Tomasz Szapiro

Spis treści

Wprowadzenie	5
Spis recenzentów	9
Komitety Konferencji Badania Operacyjne i Systemowe	10

Artykuł wstępny:

Piotr Sienkiewicz, Andrzej Straszak: <i>60 lat cybernetyki, analizy systemowej i polskiej informatyki</i>	13
---	----

Środowisko i jego ochrona:

Andrzej Straszak, Jan Studziński: <i>Potrzeba eko-info-cybertechnologicznego projektowania systemów i intersystemów użytkowych – w szczególności środowiskowych</i>	27
Zbigniew Nahorski: <i>Oceny zawartości gazów cieplarnianych w atmosferze</i>	45
Piotr Nowak, Maciej Romaniuk: <i>Zastosowanie parametrów rozmytych w wycenie instrumentów pochodnych związanych z protokołem z Kioto</i>	55
Jarosław Stańczak: <i>Model handlu pozwoleniami na emisje CO₂ z uwzględnieniem cen zakupu</i>	69
Izabela Rojek: <i>Opracowanie modelu inteligentnego zarządzania środowiskiem</i>	79
Antoni B. Miklewski: <i>Catchment modelling under deep uncertainty on the peri-urban areas</i>	89
Aleksy Barski, Andrzej Pawlak, Jan Studziński: <i>Komputerowy model hydrauliczny miejskiej sieci wodociągowej</i>	99
Lucyna Bogdan, Grażyna Petriczek: <i>Modelowanie przepływów w sieci kanalizacyjnej</i>	117
Marcin Stachura, Krzysztof Janiszowski: <i>Modele mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków na potrzeby syntezy algorytmów regulacji</i>	129
Izabela Rojek: <i>Porównanie klasyfikatorów dla ISW zarządzania siecią wodociągową</i>	139
Paweł Bartoszczuk: <i>Taryfy opłat za wodę</i>	147
Piotr Holnicki: <i>Zastosowania modeli zintegrowanych do zarządzania jakością powietrza atmosferycznego</i>	161
Andrzej Kałużko: <i>Wspomaganie opracowania strategii redukcji emisji zanieczyszczeń gazowych</i>	173

Przestrzeń i transport:

Jan W. Owsiański: <i>On measurement of sustainability and life quality in Polish municipalities</i>	185
Jan Gadomski: <i>Ocena rozwoju jednostek samorządu terytorialnego. Uwagi metodologiczne</i>	197

Eugeniusz Sobczak: <i>Tendencje rozwojowe miast jako centrów rozwoju województw</i>	211
Andrzej Wiśniewski: <i>Adaptacja funkcjonalna automatu komórkowego w procesie modelowania dynamicznych systemów miejskich</i>	221
Katarzyna Jakowska-Suwalska: <i>Zagadnienie lokalizacji centrów dystrybucji typu G/G/1//r</i>	231
Barbara Maźbic-Kulma, Henryk Potrzebowski, Jarosław Stańczak, Krzysztof Sęp: <i>Zastosowanie metod grafowych i algorytmów ewolucyjnych w zadaniach lokalizacyjnych</i>	239
Katarzyna Pietrzyk: <i>Analiza systemowa kompleksowej sieci autostrad w Polsce</i>	249
Michał Kozłowski, Anna Stelmach: <i>Implementacja narzędzi zarządzania jakością w systemie zarządzania bezpieczeństwem na lotnisku</i>	257
Anna Kwasiborska: <i>Analiza realizacji procesu obsługi naziemnej</i>	267

Metody: optymalizacja, dane, analiza:

Jan Kurnatowski, Marek Libura: <i>MIP formulation of the adjustment problem for the MST and MHP problems: computational results</i>	277
Eugeniusz Ziółkowski: <i>Algorytm analizy braku rozwiązania zadania optymalizacji wsadu do pieców odlewniczych</i>	287
Marian Chudy: <i>Oszacowanie błędów w obliczeniach z rozmytymi danymi</i>	299
Piotr Kulczycki, Piotr A. Kowalski: <i>Klasyfikacja informacji niedokładnej typu przedziałowego ze zredukowanymi próbami wzorcowymi</i>	305
Dorota Dżega, Wojciech Olejniczak: <i>Ocena zdolności algorytmów klasyfikacji do generalizacji wiedzy</i>	315
Leszek Klukowski: <i>Porządkowanie i grupowanie obiektów jako zagadnienie estymacji statystycznej</i>	325
Jan W. Owsiański, Mariusz T. Mejza: <i>A new hybrid clustering method: from “subassemblies” to “shapes”</i>	341

IBS PAN *Konf.*

46003

Bibl. podręczna

**Olgierd Hryniewicz, Andrzej Straszak, Jan Studziński
red.**

**BADANIA OPERACYJNE I SYSTEMOWE:
ŚRODOWISKO NATURALNE, PRZESTRZEŃ,
OPTYMALIZACJA**

Książka składa się z artykułów przedstawiających wyniki prac z dziedziny badań operacyjnych i systemowych, poświęconych środowisku naturalnemu i zarządzaniu nim, zwłaszcza w zakresie ochrony atmosfery, globalnego ocieplenia i walki z nim, jakości i zaopatrzenia w wodę. Tematyka ta jest rozszerzona o aspekty przestrzenne, regionalne i samorządowe, a także planowanie i funkcjonowanie infrastruktury. Tom zamykają prace metodyczne, dostarczające technik, będących podstawą prezentowanych zastosowań.

**ISBN 83-894-7519-7
EAN 9788389475190**

Instytut Badań Systemowych PAN
tel. (4822) 3810241 / 3810273 e-mail: biblioteka@ibspan.waw.pl